

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Instrucțiunilor cu privire la certificarea faptelor de stare civilă produse și consemnate în raioanele din stânga Nistrului și municipiul Bender

I. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări

Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat de Ministerul Justiției, care a conlucrat în acest sens cu Agenția Servicii Publice, fiind organizate ședințe de lucru unde au fost analizate detaliat prevederile proiectului, dar și practica anterioară a organelor de stare civile naționale în legătură cu acest subiect. Inițierea proiectului s-a realizat în vederea executării prevederilor art. II din Legea nr. 310 din 22 decembrie 2017 privind completarea Legii nr. 100/2001 privind actele de stare civilă. Astfel, prin intermediul acestui act legislativ, Legea privind actele de stare civilă a fost completată cu art. 13¹, în cuprinsul căruia a fost prevăzut că *„faptele de stare civilă produse și înregistrate în localitățile din stânga Nistrului și municipiul Bender (Transnistria) pot fi certificate, prin eliberarea actelor de stare civilă de către autoritățile competente ale Republicii Moldova, în cazul în care înregistrarea lor s-a produs în condiții similare cu cele reglementate de legislația Republicii Moldova”*.

Prezentul proiect vine cu o reglementare detaliată a modului în care se va realiza certificarea faptelor de stare civilă produse și consemnate în raioanele din stânga Nistrului și municipiul Bender, creând prin aceasta cadrul legal necesar pentru activitatea de certificare a acestor categorii de fapte juridice de către subdiviziunile specializate ale Agenției Servicii Publice.

II. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin intermediul proiectului se urmărește instituirea unui mecanism legal de certificare a faptelor de stare civilă care s-au produs și s-au consemnat în raioanele din stânga Nistrului și municipiul Bender după 2 septembrie 1990, mecanism care se va realiza în baza principiului supremației legii și a principiilor fundamentale de reglementare a relațiilor familiale consfințite de Codul familiei al Republicii Moldova.

Astfel, vor putea fi supuse certificării următoarele fapte de stare civilă produse

în teritoriul sus-menționat: nașterea persoanei, decesul, adopția, stabilirea paternității, fapte de stare civilă, consemnate cu constituirea dosarelor de stare civilă de către structurile de stare civilă din stânga Nistrului și municipiul Bender (faptul nașterii și faptul decesului consemnate în procedura consemnării ulterioare; faptul schimbării numelui și/sau a prenumelui în documentele de stare civilă; modificarea, reconstituirea și anularea actelor de stare civilă).

Urmează a se preciza că certificarea faptelor de stare civilă care fac obiectul prezentei Instrucțiuni va putea fi realizată doar în condițiile în care producerea și consemnarea lor nu a avut loc cu încălcarea condițiilor de fond și de procedură similare celor prevăzute de legislația în domeniu a Republicii Moldova. În cazul în care acestea nu au fost întrunite sau dacă în scopul certificării faptelor de stare civilă au fost prezentate documente ce nu au fost eliberate în stânga Nistrului și municipiul Bender sau care conțin date neveridice, certificarea faptelor este inadmisibilă.

Certificarea faptelor de stare civilă produse și consemnate în raioanele din stânga Nistrului și municipiul Bender se va realiza în baza exemplarului II sau al copiilor eliberate de structurile de stare civilă din stânga Nistrului și municipiul Bender ale înscrisurilor de stare civilă. Prin noțiunea de „structuri de stare civilă din raioanele din stânga Nistrului și municipiul Bender” se va înțelege, exclusiv, primăriile (care au o competență limitată la următoarele fapte de stare civilă - naștere, deces și căsătorie) și serviciile de stare civilă (numite și „отделы ЗАГС” (отделы записи актов гражданского состояния)) din fiecare localitate - reședință de raion.

Alternativ acestor înscrisuri, faptele de naștere și deces produse și consemnate în raioanele din stânga Nistrului și municipiul Bender vor putea fi înregistrate în registrele de stare civilă naționale și în baza certificatelor medicale constatatoare, eliberate de instituțiile medicale din această zonă după data de 2 septembrie 1990. Astfel, se va institui o excepție de la formularul tipizat, unic pe întreg teritoriul țării, a certificatului medical constatator al nașterii/decesului aprobat de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în comun cu alte instituții responsabile. Excepția se impune a fi prevăzută din considerente superioare legate de protecția drepturilor omului, or, cetățeanului Republicii Moldova care locuiește în regiunea transnistreeană nu i se poate imputa existența unor circumstanțe obiective, care exced posibilitățile acestuia de a le influența, și care au dus la imposibilitatea perfectării certificatului medical de model tipizat, astfel încât acesta să fie obligat să recurgă la recunoașterea faptului nașterii/decesului pe cale judecătorească (procedură ce implică o perioadă mai mare de timp pentru soluționare și care, implicit, nu presupune altă metodă de constatare a faptelor decât prin examinarea

certificatelor medicale constatatoare a nașterii întocmite în regiunea transnistreană și a declarațiilor persoanelor).

Urmează a fi precizat că înscrisurile de stare civilă întocmite, modificate, reconstituite în temeiul constatărilor și încuviințărilor care se conțin în decizii cu caracter jurisdicțional, administrativ sau notarial emise de structurile din raioanele din stânga Nistrului și municipiul Bender vor fi considerate nevalabile pe teritoriul Republicii Moldova. În baza acestora nu se eliberează certificate de stare civilă, faptele de stare civilă respective urmând a fi constatate și încuviințate de autoritățile naționale. O situație specială o vor avea faptele de stare civilă care au fost consemnate în raioanele din stânga Nistrului și municipiul Bender ca urmare a unor cazuri neordinare, cu parcurgerea unei proceduri speciale similare celei prevăzute de legislația Republicii Moldova, și care ar putea implica existența unor decizii cu caracter jurisdicțional emisă de o structură jurisdicțională neconstituțională transnistreană cu efect asupra situației solicitanților. Un exemplu în acest sens este situația unei căsătorii încheiate în cadrul unei instituții penitenciare situate în stânga Nistrului sau municipiul Bender, care nu se află sub controlul efectiv al autorităților Republicii Moldova, ca urmare a faptului că unul din soți este reținut, arestat sau condamnat în baza unei decizii menționate anterior. Faptul că aceasta s-a produs în condițiile unei proceduri speciale, similare celei prevăzute de legislația internă pentru asemenea cazuri, nu va duce la consecința imposibilității validării căsătoriei pe motivul că în asemenea situație va fi recunoscut efectul juridic al unei decizii emise de o structură jurisdicțională neconstituțională. Așadar, se va face abstracție de existența unor decizii neconstituționale și se va porni de la starea de fapt comună celor 2 situații: reținuții/arestații/condamnații din Republica Moldova și persoanele aflate în situații similare în regiunea transnistreană, astfel încât se va asigura și pentru aceștia din urmă aceleași drepturi legate de starea lor civilă (dreptul la viață privată), întru evitarea apariției unei situații de tratament diferențiat și discriminatoriu în condiții care nu depind de voința persoanei.

Responsabili de prestarea serviciilor sus-menționate vor fi subdiviziunile specializate ale Agenției Servicii Publice, care vor fi asistate în exercitarea unora dintre atribuții de către Biroul politici de reintegrare (realizarea comunicărilor în scopul verificărilor de rigoare în vederea confirmării sau infirmării consemnării unor date și fapte de stare civilă în stânga Nistrului și municipiul Bender, precum și în cazul prezenței unor îndoieli cu privire la veridicitatea datelor prezentate de către solicitanți).

III. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul nu necesită cheltuieli suplimentare din contul bugetului de stat.
IV. Modul de încorporare a proiectului în sistemul actelor normative
Odată cu intrarea în vigoare a prezentului proiect de Hotărâre a Guvernului nu va fi necesară modificarea altor acte normative.
V. Respectarea transparenței decizionale
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărîrii Guvernului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md , compartimentul <i>Transparența decizională</i> , directoriul <i>Proiecte de acte normative remise spre coordonare</i> .

Secretar de stat

Nicolae EȘANU